

In deze rubriek elk weekeinde een necrologie van iemand die recent is overleden.

Hij wilde niets liever dan diplomaat zijn

IKEA-manager **Ehsan Turabaz (1959-2022)** werd ook wel aangezien voor ambassadeur.

Als zijn dochter Isabelle een jongen kwam voorstellen gaf haar vader hem eerst een met drie zoenen gepaard gaande innige omhelzing, vervolgens zijn visitekaartje om daarna direct te vragen wat zijn ouders deden. Isabelle vertelde dit verhaal vorige maand op de begrafenis van die vader, Ehsan Turabaz. In de stampvolle aula van de Haagse begraafplaats Oud Eik en Duinen klonk gelach van herkenning. Inderdaad, dit was Ehsan ten voeten uit: de 24-uur-per-dagnetwerker.

Zoals er tijdens de begrafenisplechtigheid ook hard werd gelachen om de minstens zo herkenbare anekdote van Isabelles broer Alexander. Die vertelde dat zijn vader hem had overgehaald te gaan hockeyen in plaats van voetballen. Hij was te angstig voor die grote voetbal, had Ehsan zijn zoon wijs gemaakt. Maar de werkelijke reden, zo bleek later, was dat er voor Ehsan bij het hockey veel meer interessante contacten langs de lijn stonden dan bij het voetbal.

Ehsan Turabaz: de koppelaar, de verbinder, al ruim voordat dit woord zo'n modieus begrip werd. Mister Afghanistan, mister IKEA. Geen diplomatieke receptie in Den Haag of hij was erbij. Herkenbaar aan de onafscheidelijke vlinderdas en zijn (pre-corona) warme begroetingsritueel waar niemand aan ontkwam: de stevige Afghaanse *hug* met de wangen tegen elkaar.

Iedereen noemde hij zijn vriend, iedereen noemde hij zijn buurman. Ehsan Turabaz de onuitputtelijke netwerker overleed 6 maart op 63-jarige leeftijd aan de gevolgen van kanker die twee jaar eerder bij hem was vastgesteld. „Als je in harten van zovelen een plaatsje hebt gekregen, dan is het leven rijk geweest”, stond boven zijn overlijdensadvertentie.

Een man met een bijzonder verhaal. Dat gaat over de jongen die in 1980 op aanraden van zijn ouders vanuit het door de Russen bezette Afghanistan als 21-jarige politiek

vluchteling onbedoeld naar Nederland kwam (eigenlijk was Amerika de eindbestemming) om zijn studie voort te zetten. Het taalprobleem loste hij op met zijn fotografisch geheugen. In Kabul was het rechten en politicologie geweest, in Amsterdam aan de Vrije Universiteit werd het politicologie, later aangevuld met internationale betrekkingen, waar zijn hart lag. Turabaz wilde niets liever dan diplomaat worden. Hij kwam uit een 'goed' Afghaans milieu met relaties tot in de hoogste kringen. De foto op zijn werkkamer in Den Haag van de jonge Ehsan met Mohammed Zahir Shah, de laatste koning van Afghanistan, was hiervan het stille bewijs.

Op instituut Clingendael in Den Haag schoof hij eind jaren tachtig aan bij de diplomaten-in-opleiding van het 'klasje' van Buitenlandse Zaken. „Hij was de echte diplomaat onder ons”, zegt Peter Potman, inmiddels hoog in de regionen van het ministerie, toen ook een van de leerlingen. Hij herinnert zich dat Turabaz door de anderen „de Afghaanse prins” werd genoemd. Diplomaat kon hij met zijn 'ingewikkelde' verleden overigens niet worden. Hij werd trainee op het internationale hoofdkantoor van IKEA in Delft en leerde alle onderdelen van het Zweedse bedrijf kennen, om er als manager *international sales* te eindigen. Vanuit Delft hield Turabaz de hele wereld in de gaten. Een van zijn laatste projecten was het vestigen van het IKEA-concept in de Palestijnse gebieden.

De diplomaat in hem zorgde ervoor dat alle deuren opengingen: zowel voor de Afghaanse zaak als voor IKEA. Mensen voor zich innemen was zijn grote gave. Dat maakte Turabaz ook zo'n bekende verschijning in het Haagse diplomatieke circuit. Of hij soms een tweelingbroer had werd gevraagd, zo aanwezig was hij overal. Namens zijn geboorteland was hij honorair consul, maar

FOTO VINCENT MENTZEL/NRC

Ehsan Turabaz opende deuren in Den Haag voor de Afghaanse zaak.

velen dachten dat hij de ambassadeur van Afghanistan was. Niet verwonderlijk, want zeker toen Nederland vanaf 2002 militair in het land aanwezig was (tussen 2006 en 2010 in een militair zeer prominente rol), fungeerde Turabaz als een spil met goede contacten in de politiek en ambtenarij.

Voor de binnenlandse politieke consumptie heette het een opbouwmissie te zijn. Met dat opbouwen was Turabaz constant in de weer. Vraagbaak voor Afghanen die wat met Nederland wilden, vraagbaak voor Nederlanders die wat met Afghanistan wilden. Hij was medeorganisator van verschillende handelsmissies naar

het straatarme land. Tegelijkertijd regelde hij studiebeurzen voor Afghanen aan de landbouwuniversiteit Wageningen.

Het was tevens de tijd dat hij hoopte ooit nog eens terug te keren naar zijn land om zich daar te vestigen. Maar die hoop vervloog snel toen na 2010 de Taliban terugkeerden. De snelle inname van hoofdstad Kabul, afgelopen zomer, die een exodus van westerlingen en hun Afghaanse medewerkers op gang bracht vond hij vreselijk, zegt zijn tweede vrouw Marloes Borsboom. Want ergens was het nog wel zijn droom: een Ikea openen in Afghanistan.

Mark Kranenburg